

Woensdag 29 november 2023

Inleiding

Cultuurcentrum Brugge, Brugotta, Cactus Muziekcentrum, Entrepot, KAAP, Snuffel, Do vzw, BCO, Brugge 2030 en VI.BE bundelden de krachten om Brugse muzikanten, dj's, producers en multi-performers een stem te geven met de Popraad. Het doel was om zoveel mogelijk mensen die verbonden zijn aan muziek in Brugge te bereiken via een online enquête en vervolgens rond de tafel te krijgen om zo tot nieuwe inzichten te komen waar de betrokken partners mee aan de slag kunnen en werk kunnen maken van een duurzaam en bloeiend lokaal muzieklandschap. Vooraf ging er een enquête uit naar zowel artiesten als organisatoren. 124 artiesten en 24 organisatoren vulden de enquête in.

Wat is VI.BE?

VI.BE is het steunpunt voor artiesten en muzieksector. Je bent er altijd welkom voor alles met betrekking tot muziek. VI.BE werkt voor de absolute beginner tot de internationale professional, over alle genres heen. Je kent VI.BE misschien van Lokale Helden, de MIA's, Sound Track, het VI.BE platform of hun advieswerking. Meer weten? Neem een kijkje op vi.be.

Intro: is Brugge een muziekvriendelijke stad?

In de enquête scoort Brugge goed als muziekvriendelijke stad. De stad krijgt een hogere score dan het Vlaamse gemiddelde, ook wanneer we enkel naar de gemiddelde score van de overige centrumsteden kijken. Maar volgens de aanwezigen voelen niet alle genres/scenes zich even goed ondersteund. Met name dj's en de hiphop-scene voelen zich minder goed vertegenwoordigd.

Op de vraag of het culturele leven vooruit of achteruit gegaan is, wordt over het algemeen positief gereageerd, maar scoort Brugge toch iets minder dan de overige centrumsteden. De aanwezigen lijken dit optimisme ook niet volledig te delen.

Weinig vrouwen

Bij het begin van de Popraad valt het op dat er weinig vrouwen aanwezig zijn, misschien slechts 10% van de aanwezigen of minder. Ook in de enquête was meer dan 90% van de respondenten man. De aanwezigen bevestigen dat de muziekszene in Brugge vooral door mannen gedomineerd wordt.

Sofie, een singer-songwriter, en Ibe, een alternatieve vrouwelijke muzikant, bevestigen dat vrouwelijke artiesten in Brugge in de minderheid zijn, maar ook dat vrouwelijke artiesten soms minder serieus genomen worden. Ibe benadrukte vooral de behoefte aan gelijke behandeling, vooral als ze de rol van frontvrouw op zich neemt.

Een organisator van techno-events gaf aan dat hij wil inzetten op meer diversiteit, maar dat kwaliteit voorop blijft staan. Clodette, een andere organisator, benadrukte het belang van het stellen van doelen op het gebied van diversiteit, eventueel via quota.

DJ's in Brugge

Een andere vaststelling die we aan het begin van de Popraad graag aanhalen: in tegenstelling tot Vlaanderen, waar 21% van de respondenten dj's zijn, bereikten we in Brugge opvallend minder dj's, slechts 13,7% van de respondenten. Hoe staat nightlife ervoor in Brugge?

Ontevredenheid over nightlife in Brugge:

- Club Stout was een nightlife concept dat aansloeg. Echter, toen dit concept doorgetrokken werd naar het Entrepot, kwam er niet veel volk op af. Het is moeilijk om jongeren aan te trekken voor deze nightlife concepten.
- Een DJ stelt vast dat er op heel wat plaatsen niet meer gedraaid wordt, waar dat tot enkele jaren geleden wel nog gebeurde. Corona heeft hier geen goed aan gedaan, maar eveneens het beleid van de stad, want ook na de pandemie bleven verschillende corona-maatregelen gelden. De media pikken ook graag in op de negatieve verhalen in de uitgaansbuurten. Nu is het enkel De Coulissen die overblijft. Avenue en Ivy zetten geen dj's meer.
- Veel jongeren verlaten Brugge en gaan naar Gent. Brugge mag zich niet bij deze situatie neerleggen.
- Felix (Cactus Muziekcentrum) heeft ook veel moeite om jongeren te bereiken. Maar, Cactus werkt met Vlaamse middelen en mikt dus niet louter op het lokale. Hiervoor kijken ze ook naar andere spelers zoals het Cultuurcentrum.
- Er is het gevoel dat het nachtleven wordt tegengewerkt. De stad zou net moeten inspelen op een bloeiend nachtleven, stimulansen geven in plaats van te bestraffen. Vraag naar vertrouwen vanuit de stad voor het uitgaansleven.
- Er is een tekort aan clubs zoals de Charlatan in Gent. Een plek waar nightlife-concepten wekelijks terugkomen. Het is bijna onmogelijk om lawaai te maken in het centrum van Brugge.

Opkomende DJ-genres in Brugge zijn onder meer melodische en harde techno, evenals een sterke aanwezigheid de dub-scene (sound systems). Echter, genres zoals house, urban, hiphop en afro zijn minder vertegenwoordigd en komen nog amper aan bod in de stad, hoewel deze genres en dj's wel aanwezig blijven in de stad, zij het minder zichtbaar. Tola OG, dj bij MNM, speelt voornamelijk hiphop en Afro, maar kan in Brugge slechts heel zelden draaien.

Repeteren

Vaststelling:

- 25% wil liever een andere ruimte (huidige ruimte voldoet niet aan de verwachtingen).
- Slechts 8% vindt dat er voldoende betaalbare repetitieruimte is in Brugge.
- Anderzijds: als er gevraagd wordt naar algemene prioriteiten bij Brugse artiesten, scoort het investeren in meer plekken om te kunnen repeteren laag.

Er zijn uiteenlopende meningen over de beschikbaarheid en kwaliteit van repetitieruimtes in Brugge:

- Sommige artiesten vinden het lastig om geschikte repetitieruimtes te vinden.
- Enkeligen hebben geluk met goede faciliteiten, zoals die in Het Entrepot.
- Anderen merken op dat sommige repetitiekoten in Brugge ongezellig (bv felle TL-lichten) of duur zijn, wat de behoefte aan betere en betaalbare ruimtes opnieuw benadrukt. De repetitieruimte Xaverianen wordt bv als betaalbaar beschouwd, maar als ongezellig ervaren en zonder voorzieningen. Aan de andere kant wordt aangegeven dat Het Entrepot, hoewel een goede faciliteit, niet goed geïsoleerd is. Het verdwijnen van The Jamm, een veelgebruikte repetitieruimte, wordt betreurd door veel artiesten.

Er is een duidelijke behoefte aan betere faciliteiten voor rockbands die een plek nodig hebben waar ze luid kunnen spelen. Voor dj's is er een totaal gebrek aan aangepaste infrastructuur om te repeteren.

Enkele suggesties en initiatieven om dit aan te pakken zijn:

- Het verhuren van goed geïsoleerde zalen wanneer deze niet in gebruik zijn, vergelijkbaar met De Snuffel (waarbij €50 wordt gerekend voor een avond repeteren).
- Ideeën om repetitiekoten gezelliger te maken, bijvoorbeeld door een onthaal of bar toe te voegen. Dit zorgt er ook voor dat artiesten elkaar kunnen ontmoeten, en maakt van anonieme repetitieruimtes plots een potentiële hotspot van een lokale scene.
- Lopende initiatieven zoals Cactus Muziekcentrum en JH Comma geven aan (op termijn) te willen werken aan verbeterde repetitieruimtes.
- Aanbevelingen om ruimtes in theaters of andere instituten te benutten voor muziekrepetities, zoals theater- en muziekcombinaties in Gent bij De Kazematten.
- Het omvormen van leegstaande gebouwen tot repetitieruimtes, vergelijkbaar met initiatieven in andere steden waar subsidies worden verleend voor deze transformaties, zoals in Gent.
- Ondersteuning bieden aan artiesten die hun eigen repetitieruimte willen bouwen of isoleren, zoals bijvoorbeeld al gebeurt in Gent met de [subsidie voor het inrichten van repetitieruimtes](#). Moedig artiesten hierbij zeker aan om hun ruimte te delen met andere artiesten en bands. Zo gebeurt dit ook in Gent, waarbij één van de voorwaarden is dat de ruimte gedurende minstens 5 jaar ter beschikking moet staan van minimaal 3 muziekgroepen.
- Het voorbeeld uit Brussel genaamd "Plug The Jack" dat laagdrempelige, betaalbare en goed uitgeruste repetitiekoten aanbiedt. Hier is zelfs geen permanentie nodig, doordat artiesten per sessie een unieke code krijgen toegezonden om de ruimte te betreden.
- Concertzalen of het CC kunnen geen repetitieruimtes aanbieden, maar kunnen artiesten wel helpen door PA-repetities aan te bieden.

Opvallend is dat op dit moment de meerderheid van de repetitieruimtes privaat wordt beheerd, wat kan bijdragen aan hogere kosten.

De noodzaak voor toegankelijke, betaalbare en goed uitgeruste repetitieruimtes in Brugge vormt een essentieel onderwerp van zorg en discussie binnen de lokale muzikscene.

Speelkansen

Welke Brugse podia bieden het meeste speelkansen aan lokaal talent?

- JH Comma
- CC Brugge/BRUGOTTA
- Klinkende kroegen & Wijklanken
- De Snuffel
- Entrepot

Pluim voor deze werkingen. In het geval van JH Comma wordt er specifiek gestreefd naar kansen bieden aan jongeren en hen de ruimte bieden om fouten te maken. 'Laagdrempelig' is hier het sleutelwoord. Met deze aanpak omarmen en begeleiden ze individuen, waarbij de coaching vanuit JH Comma als essentieel wordt gezien.

Krijgt lokaal talent genoeg speelkansen in Brugge?

- Coverbands krijgen vaak kansen. Private organisatoren spelen hiermee op safe en zouden moeten aangemoedigd worden om vaker andere artiesten kansen te geven.
- Voor artiesten met eigen werk is het moeilijker om een podium te vinden. Er is nood aan kleinere podia om ook die kansen te geven. Ook singer-songwriters krijgen te weinig kansen. Cafés willen vaak opzweepende muziek (lees: coverbands).
- Op Klinkende Kroegen zijn het steeds dezelfde bands die kansen krijgen. Er wordt de vraag gesteld of hier geen richtlijnen kunnen worden opgelegd. Veel organisatoren programmeren steeds dezelfde bands. Geef mee dat een café niet twee jaar op rij dezelfde artiest mag programmeren. Dezelfde kritiek klinkt mbt Wijklanken.
- Het Cafécircuit van vroeger wordt gemist. Waarom programmeren cafés niet meer? Kan de stad hen hierin stimuleren? Kijk bv naar MUZIK1030 in Schaarbeek, waarbij cafés financiële steun kunnen krijgen voor het uitbetalen van de gages van artiesten.
- Vanuit de dub-scene: er is een tekort aan zalen waar je je eigen installatie mag meenemen. Zalen zouden meer open-minded moeten zijn tav genres/scenes die minder volgens 'de norm' werken.

Publieke organisatoren (de stad zelf, Het Entrepot en Cactus) zetten veel activiteiten in Brugge en hebben volgens de aanwezigen best al aandacht voor lokaal talent, al kan het altijd meer. Cactus verduidelijkt dat hun missie niet meteen ligt bij het kansen bieden aan lokaal talent.

- Mbt Brugotta wordt de vraag gesteld of het klopt dat je eerst een LP moet hebben voor je geprogrammeerd kan worden. Peter kadert dit en zegt dat dit geen vereiste is, maar dat Brugotta zich wel probeert te richten op artiesten met 'momentum'.

Echter, er is behoefte aan meer betrokkenheid van lokale cafés of initiatief van onderuit. Kan de stad daarom (naast zelf organiseren) ook meer inzetten op het stimuleren van onderuit?

Drempelverlagend werken zodat cafés, collectieven, individuen, ... sneller zelf gaan organiseren.

- De Kelk, Charlie Rockets en Barock organiseren wel. Echter, de organisatoren van deze evenementen worden vaak geconfronteerd met geluidsoverlast, wat een uitdaging vormt. Er wordt in Brugge ook snel gehoor gegeven aan klachten voor geluidsoverlast.
- Een andere uitdaging voor private organisatoren is de concurrentie met de grote spelers (Cactus, Entrepot, ...). Wanneer je iets organiseert is er altijd wel een ander groter evenement.
- Als café is het heel duur om concerten te organiseren. Het is vaak verlieslatend.

- De administratieve last om iets te organiseren is erg hoog. Er wordt gevraagd om deze omlaag te halen.
- Er wordt gewezen op de buurtcheques, die kansen bieden voor wijken om iets te organiseren. De perceptie leeft dat het sinds Corona moeilijker is geworden om deze aan te vragen (meer regelgeving en administratieve last). Volgens Katrien (dienst vergunningen) klopt dit niet en zijn er net meer aanvragen voor buurtcheques dan voorheen.
- Goed voorbeeld uit Schaarbeek (MUZIK1030): Hier krijgen cafébazen een subsidie wanneer ze lokaal programmeren, die moet doorvloeien naar de artiest. Iedere artiest moet minstens €120 verdienen per optreden, waarvan Schaarbeek €90 betaalt en het café €30 (of meer indien de fee hoger ligt). Dit zou ook interessant zijn in Brugge.

Een bandlid van De Muttons deelde zijn ervaring: Ze kregen als startende band geen kansen. In Gent kregen ze veel meer speelkansen. Nu ze zich elders hebben bewezen, kunnen ze nog steeds geen speelkansen krijgen in Brugge. Dit gebrek aan erkenning in Brugge ondanks elders behaalde successen wordt als teleurstellend ervaren. Ook dj Tolla OG, die dit jaar 180 live sets speelde, kreeg maar 3 kansen in Brugge.

Het BRUGOTTA-label, dat bedoeld is om Brugs talent te promoten, heeft dit jaar naar verluidt 30 tot 35 podiumkansen geboden aan artiesten uit Brugge, wat een positieve stap is in de ondersteuning van lokaal talent.

Een artiest, Moonlight Matters, deelde zijn ervaring dat hij als muzikant in Brugge nog nooit benaderd is om daar op te treden, ondanks zijn ervaring, waaronder ook productiewerk voor Gustav en Charlotte Gainsbourg. Dit duidt op een gebrek aan kennis bij de stad van wat er speelt in de scènes en hoe het aanwezige talent vandaag niet benut wordt om bv ook anderen te inspireren.

Er werd aangehaald dat Brugge trotser zou moeten zijn op het lokale talent en meer moeite zou moeten doen om artiesten te promoten. Daarnaast werd er een behoefte uitgesproken aan meer netwerkmogelijkheden, waarbij bv ervaren artiesten hun kennis kunnen delen met jongere artiesten. Suggestie van een artiest: een breed verspreid stadsmagazine inzetten om evenementen en artiesten uit te lichten. Ook de vraag naar een centrale cultuurkalender weerklinkt.

Suggestie: Bied laagdrempelige speelkansen vanuit de stad, bijvoorbeeld met een mini-festival waar kansen komen voor Brugse artiesten. Er wordt al veel georganiseerd in de zomer, zou dit ook kunnen uitgebreid worden naar het hele jaar?

Ondersteuning

We onderscheiden vier manieren waarmee de stad artiesten en de lokale muzikscene kan ondersteunen.

- Informatief → Zorgen dat info tot bij juiste doelgroep geraakt
- Promotioneel → Communiceren over de successen van Brugse artiesten
- Materieel → Uitleendienst, podium, ...
- Financieel → Voor verenigingen, organisatoren en ook niet-verenigde artiesten

Tip VI.BE: Een lokale muzieksce­ne gaat ook over een verhaal van ‘trots zijn op de stad’. Een verhaal van identiteit. Om trots uit te dragen moet je al beginnen met te weten wat er allemaal aan de gang is. Gewoon al duidelijker communiceren over wat er gebeurt in de stad, zodat iedereen weet wat er lokaal gebeurt. Dit kan bijvoorbeeld met een magazine of op sociale media.

Nood aan ondersteuning voor verschillende genres: Er is een gemis aan ondersteuning voor de hiphopscene door de stad Brugge. Dit genre wordt niet volledig omarmd vanwege het imago en de perceptie. Vanuit de stad moet er oog zijn voor alle genres, alle artiesten.

Een artiest gaf aan dat niet al het uitleenmateriaal van de stad voldoende kwalitatief is. Ook de podia bij de stad zijn niet meer van goede kwaliteit.

Er is een grote nood aan een centraal aanspreekpunt, een centraal platform en een centraal muziekbeleid. Er is enerzijds nood aan een overzicht van Brugse artiesten en anderzijds nood aan duidelijkheid voor organisatoren en artiesten waar ze terecht kunnen met vragen.

- Al aangehaald: Bart is cultuurcoach. Bij hem kan iedereen terecht met vragen. bart.vanduyver@brugge.be of cultuurbeleid@brugge.be.
- Suggestie voor artiesten: VI.BE/platform gebruiken om aan speelkansen te raken, ook lokaal
- Suggestie: Creëer een duidelijke online omgeving waar alles met betrekking tot het lokale muzieklandschap gebundeld staat: de aanwezige podia, repetitieruimtes (al heeft VI.BE ook een [tool](#)), subsidies, vergunningen, een playlist met lokaal talent, ... Vaak wordt de weg niet gevonden naar de ondersteuning die er al is. Een centraal infopunt zou hier heel erg in helpen.

Ook organisatoren vragen om meer ondersteuning door de stad, zowel financieel als administratief. Ook de geluidsnormen zijn te streng en er wordt te snel ingegrepen bij klachten.

- De jeugddienst geeft aan dat er ondersteuning bestaat voor jonge organisatoren. Jongeren kunnen hen altijd aanspreken.
- Ondersteuning van stad nodig aan publieke organisatoren (zoals cafés). Niet omdat deze winst zouden kunnen maken, maar om het mogelijk te maken muziek te programmeren zonder verlies. (zie idee Schaarbeek)
- Subsidies van de stad zouden moeten geïndexeerd worden.
- Stad zou geld moeten over hebben voor een sterke muzieksce­ne. Lokale initiatieven moeten gesteund en gestimuleerd worden.
- Vroeger was er een plek “Repoet” in Brugge, waar je kon organiseren wat je wilde. De opbrengst van de drank was wel voor de venue. Dit creëerde een laagdrempelige plek waar je iets kon organiseren. Zoiets zou er opnieuw moeten zijn.

Een suggestie waar veel enthousiasme over was is om iets te organiseren zoals stadsdagen in Gent: die bieden de mogelijkheid om gratis gebruik te maken van zalen in cultuurhuizen voor evenementen, met soms technische ondersteuning. Ook Graffiti vzw uit Gent kan interessant zijn ter inspiratie.

Netwerk

Bestaat er in Brugge een sterke scene onder muzikanten, dj's, producers en organisatoren? In de enquête geeft 33% aan van niet, terwijl meer dan 90% van de respondenten het bestaan van een sterk lokaal netwerk wel belangrijk vindt.

Een muzikale scene is niet enkel gebaseerd op mensen in contact brengen, maar vooral op het hebben van ontmoetingsplaatsen. Waar kunnen artiesten elkaar ontmoeten in Brugge? Dit kan evengoed een fysieke plaats zijn (een repetitieruimte, een muzikantencafé, ...) als een wederkerend evenement zoals een jamavond.

- In Villa Bota is er een scene waar Brugse muzikanten wekelijks samenkomen en er vaak optredens van lokale bands plaatsvinden.
- Het Lab in Het Entrepot groeit uit tot een levendige community
- Ook JH Comma heeft een scene, ze organiseren o.a. open jams
- Avonden als de Popraad zijn super belangrijk en interessant.

Ondanks het bestaan van verschillende kleinere scenes, lijkt er in Brugge een gebrek aan overkoepelende muzikale verbinding te zijn. Alles verloopt in Brugge heel gefragmenteerd.

Het nieuwe Cactus Muziekcentrum houdt enkele dagen per week hun café open. Dit kan misschien de nieuwe plek zijn waar een scene gecreëerd wordt?

De voorbije jaren heeft Brugge ongelofelijke vooruitgang geboekt! Dit verdient ook de nodige erkenning en moet absoluut benadrukt worden. De afgelopen twee decennia hebben een aanzienlijke en positieve verandering teweeggebracht in de stad op muzikaal vlak.